

Kwestionariusz Etyk

Bogdan Wojciszke i Wiesław Baryła

Badania te dotyczą problemu, jakie rodzaje postępowania uważane są za właściwe, a jakie – za niewłaściwe. Ludzie oczywiście różnią się pod tym względem – to, co jednej osobie wydaje się godne pochwały, inna osoba może potępiać. Dlatego też prosimy Ciebie o kierowanie się tutaj wyłącznie Twoją własną, osobistą opinią, a nie tym, co np. sądzić mogą inni.

Poniżej zamieściliśmy opisy wielu zachowań czy też postępów człowieka. Prosimy o wyrażenie Twojego własnego stosunku do tych zachowań, czyli odpowiedź na pytanie, *jak dalece każde z nich wydaje się Tobie osobiście właściwe (godne pochwały) bądź niewłaściwe (godne potępienia)*. Przy numerze każdego zachowania prosimy zakreślić tę liczbę, która najlepiej wyraża Twój własny stosunek do tego zachowania:

-3 **-2** **-1** **0** **1** **2** **3**
bardzo *niewłaściwe* *trochę* *ani takie,* *trochę* *właściwe* *bardzo*
niewłaściwe *niewłaściwe* *niewłaściwe* *ani takie* *właściwe* *właściwe* *właściwe*

-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	1. Kradnie portfel z kieszeni nieznanego.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	2. Co tydzień grywa w toto-lotka.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	3. Zawsze je tyle, by nie czuć głodu, ale nie więcej.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	4. Zabija człowieka, żeby zrabować jego pieniądze.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	5. Dbą o to, by nie naruszać cudzego poczucia wolności.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	6. W publicznym miejscu źle mówi o swojej rodzinie.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	7. Aby nie musieć pracować więcej, rezygnuje z lepiej płatnego zajęcia.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	8. Robi tylko to, co służy jego/jej własnym interesom.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	9. Troszczy się o swoich krewnych.

-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	10. Wyszukuje sklepy, w których można taniej kupić niż gdzie indziej.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	11. Docenia każdego, kto na to zasługuje.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	12. Kupuje za dużo rzeczy do jedzenia, tak że część zwykle potem wyrzuca.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	13. Wyrzuca z domu niezamężną córkę, gdy okazało się, że jest ona w ciąży.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	14. Zaczepia i bije nieznanego na ulicy, tak że ten trafia do szpitala.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	15. Potrafi zapanować nad własnymi „chętkami”, jeżeli przeszkodziłoby to w osiągnięciu jakiegoś odległego celu.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	16. Prześladowuje ludzi o odmiennych niż on/ona poglądach.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	17. Łamie przyrzeczenie dane samemu/samej sobie.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	18. Prowadzi comiesięczne zapisy wydatków, aby żyć jak najoszczędniej.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	19. Nigdy nie powtarza osobom trzecim cudzych opinii o ludziach.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	20. Wyśmiewa własne dziecko przy gościach.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	21. Zostawia bez opieki powierzone sobie dziecko.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	22. Bez zastanowienia kupuje rzeczy, których potem używa rzadko lub wcale.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	23. Zawsze postępuje zgodnie z tym, co dyktuje mu/jej sumienie.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	24. Pozwala się obmacywać nieznanemu osobie.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	25. Wybiera pracę, do której „czuje powołanie”.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	26. Popiera zdolnych ludzi, którzy na to zasługują.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	27. Co miesiąc stara się zaoszczędzić pewną sumę pieniędzy.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	28. Nigdy nie bierze nadgodzin ani prac zleconych, nawet dobrze płatnych.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	29. Broni kota przed łobuzami i zabiera go do domu.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	30. Często grywa w gry hazardowe.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	31. Organizuje sobie dzień w taki sposób, żeby nie tracić czasu.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	32. Ukrywa swoje prawdziwe poglądy, by nie narazić się na kłopoty.

-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	33. Wybacza doznane krzywdy.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	34. Stara się rozwijać duchowo.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	35. Traci dobrą pracę, bo o nią nie dba.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	36. Zakłada własne niewielkie przedsiębiorstwo.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	37. Podśłuchuje cudze rozmowy.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	38. Zachowuje się z klasą i godnością.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	39. Nie przejawia żadnych ambicji zawodowych.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	40. Wychodzi za mąż za bogatego nuworysza, choć jest on dość prymitywny i znacznie gorzej od niej samej wykształcony.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	41. Obok zwykłej pracy na pełnym etacie podejmuje także dodatkowe zlecenia.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	42. Wykręca się od udzielenia pomocy przyjaciołom.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	43. Organizuje założenie domofonu we własnym bloku.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	44. Stale doskonali się i podnosi swoje kwalifikacje zawodowe.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	45. Trwa przy własnych poglądach także wtedy, kiedy jest to źródłem kłopotów.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	46. Użala się nad własnym losem przed nieznanymi.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	47. Trzyma się z dala od własnej rodziny.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	48. Każdą robotę stara się odłożyć na potem.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	49. Broni poglądu, który uważa za słuszny, choć wie, że nikogo z obecnych nie przekona.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	50. Pozwala sobą pomiatać.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	51. Unika imprez rodzinnych (urodzin, rocznic itp.).
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	52. Wyrzuca stare zdjęcia nieżyjących już dziadków.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	53. Na podstawie fałszywych dokumentów wyłudza od państwa świadczenia, które mu się nie należą.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	54. Oddaje ekspedientce dużą nadwyżkę reszty, którą ona omyłkowo wydała.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	55. Wydaje złemu pracownikowi bardzo dobrą opinię, by się go szybciej pozbyć.

-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	56. Rezygnuje z wyższego stanowiska po przekonaniu się, że nie daje sobie rady.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	57. Stara się zrzucić na dziecko winę za to, co sam/a spowodował/a.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	58. Staje w obronie starszej kobiety, którą usiłuje obrabować dwóch wyrostków.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	59. Pogardliwie wyraża się o swoich rodakach w obecności obcokrajowców.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	60. Łagodzi kłótnię między kolegami.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	61. Utrzymuje bliskie stosunki z przyjaciółmi z lat dzieciństwa.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	62. Głosi rasistowskie poglądy.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	63. Zapiera się własnych słów, jeżeli tak jest wygodniej.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	64. Przydziela większe premie tym pracownikom, którzy się podlizują.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	65. Często obwinia najbliższych o swoje własne nieszczęścia.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	66. Chętnie i często spędza czas po prostu nic nie robiąc.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	67. Zawiadamia sąsiada, że niechcący uszkodził/a mu samochód.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	68. Bezinteresownie pomaga nieznamym osobom w potrzebie.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	69. Często bije swoje dzieci bez żadnego powodu.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	70. Z narażeniem własnego życia ratuje tonącego człowieka.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	71. Doprowadza w pracy do zgody dwie wrogie sobie grupy pracowników.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	72. Publicznie wyraża uznanie dla cudzych zasług.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	73. Ujawnia cudze kręctwa nawet wtedy, gdy jest to niebezpieczne.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	74. Kłamie.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	75. Sumiennie wypełnia swoje obowiązki w pracy/szkole.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	76. Powstrzymuje przyjaciela od popełnienia głupstwa.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	77. Wynajduje pracę dla krewnego.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	78. Niedbale wykonuje swoje obowiązki.

-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	79. Będąc na zasiłku dla bezrobotnych, wcale nie poszukuje pracy.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	80. Kłamie dla osiągnięcia zysku.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	81. Chętnie wypełnia swoją część obowiązków domowych.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	82. Kłóci się z żoną/mężem w obecności dalekich znajomych.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	83. Po sprzeczce z rodzicami nie odwiedza ich przez rok.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	84. Podlizuje się przełożonym.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	85. Wywleka rodzinne brudy przed obcymi.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	86. Nie przyznaje się do winy, mimo że cała grupa poniesie za to konsekwencje.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	87. Kupuje rzeczy, o których wie, że są kradzione.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	88. Obmawia bliską przyjaciółkę.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	89. Bierze w obronę kogoś, kto sam nie potrafi się obronić.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	90. Napada słownie na osobę, którą wszyscy atakują.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	91. Wkłada wiele wysiłku w zapewnienie rodzinie godziwego życia.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	92. Organizuje zbiórkę pieniędzy na cele dobroczynne.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	93. Daje łapówkę w urzędzie.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	94. Bez wyraźnego powodu wszczyna wielką awanturę z sąsiadem.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	95. Z godnością znosi przeciwności losu.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	96. Przygarnia dziecko dalekich krewnych, żeby nie musiało iść do domu dziecka.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	97. Dokłada starań, by sprawiedliwie podzielić fundusz nagród w swoim zakładzie.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	98. W każdych okolicznościach potrafi zachować się w sposób wzbudzający szacunek.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	99. Puszczą w obieg fałszywe pieniądze.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	100. Poniża ludzi, którzy są od niego/niej zależni.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	101. Jeździ na gapę.

-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	102.Próbuje odebrać rzecz, którą sam/a ofiarował/a w prezencie.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	103.Skrupulatnie płaci podatki ze wszystkich swoich dochodów.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	104.W pracy wykazuje się dużą przedsiębiorczością.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	105.Dla kariery zapisuje się do organizacji, w której idee nie wierzy.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	106.Pracę traktuje jako katorgę i zło konieczne.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	107.Głosuje we wszystkich wyborach.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	108.Zauważywszy poważny błąd podwładnego, zwraca mu nań uwagę dopiero pod nieobecność świadków.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	109.Broni przed bezpodstawnymi pomówieniami osobę, której wcale nie zna.
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	110.Bije słabszego.

Prosimy jeszcze o podanie: płci i roku urodzenia

Uwaga: Trzy pierwsze pozycje mają charakter buforowy i nie wchodzą w skład żadnej skali.

Do Skali Etyki Autonomii wchodzą następujące pozycje: 4, 5, 13*, 14*, 16*, 20*, 21*, 54, 57, 58, 68, 69*, 70, 89, 90*, 94*, 96, 100, 108*, 109 i 110* (pozycje oznaczone gwiazdką są punktowane odwrotnie); do Skali Etyki Kolektywizmu – 6*, 9, 42*, 43, 47*, 41*, 52*, 59, 60, 61, 65*, 76, 77, 81, 82*, 83*, 85*, 86*, 88* i 91; do Skali Etyki Dobra Powszechnego – 8*, 25, 26, 53*, 55*, 56, 62*, 64*, 67, 71, 73, 74*, 80*, 87*, 92, 93*, 97, 99*, 101*, 103 i 107; do Skali Etyki Godności – 11, 17*, 19, 23, 24*, 29, 32*, 33, 34, 37*, 38, 40*, 45, 46*, 49, 50*, 63*, 84*, 95, 98, 102*, 105; do Skali Etyki Produktywności – 7*, 10, 12*, 15, 18, 22*, 27, 28*, 30*, 31, 35*, 36, 39*, 41, 44, 48*, 66*, 75, 78*, 79*, 104 i 106*.*